

UUDENKAUPUNGIN KAUPUNKI

Tarkastuslautakunnan arviointikertomus 2021

Kuva: Päivi Sappinen

#UKI20300
- Oikeenlaista kemiaa

Kaupunginvaltuusto 13.6.2022

SISÄLLYSLUETTELO

1. LAUTAKUNNAN PUHEENJOHTAJAN ”OMAST VINKKELIST”	1
2. TARKASTUSTOIMINTA	4
2.1. Tarkastuslautakunnan tehtävät ja tavoitteet	4
2.2. Tarkastuslautakunnan kokoonpano	5
2.3. Tilintarkastajat	5
2.4. Tarkastuslautakunnan työskentely	5
3. SIDONNAISUUSILMOITUKSET	7
4. TAVOITTEIDEN JA STRATEGIAN TOTEUTUMINEN VUONNA 2021	8
4.1. Tilintarkastajan analyysi tilivuoden taloudellisesta tilanteesta	8
5. TARKASTUSLAUTAKUNNAN HUOMIOITA JA HAVAINTOJA	10
6. TOIMENPIDE-EHDOTUKSET	17
7. ALLEKIRJOITUKSET	18

Kuvassa Tarmo Kangas (pj), Päivi Sandell, Eija Maikola, Veera Kaitanen, Mauri Pietilä (vpj), Jenni Teuri (lautakunnan sihteeri), Sinikka Niitynperä (tilintarkastaja), Mikko Saari ja Matti Ankelo

Kuva: Jani Virtanen

1. LAUTAKUNNAN PUHEENJOHTAJAN ”OMAST VINKKELIST”

Hyvät puitteet elää, asua ja onnistua

Tarkastusraporteissa on tapana ensin luetella havaittuja epäkohtia ja puutteita. Loppuun – jotta kertomus olisi tasapainossa – lisätään parit kiitokset ja palkitaan joku työyksikkö.

Teen päinvastoin. Kerron alkuun onnistumisista. Kaupunki saavutti tilivuonna useimmat valtuuston vahvistamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteensa. Resilienssiä osoittaa se, että toisesta koronavuodestakin selvittiin kohtuullisen hyvin henkilöstön mukautuessa ripeästi uusiin työn tekemisen tapoihin ja rajoituksiin. Joustavuutta ja uuden teknologian omaksumista tarvittiin myös meiltä luottamushenkilöiltä.

Uusikaupunki tarjoaa sijainniltaan loistavan, merellisen asuin ympäristön. Samoin perinteikkään ja innostavan kulttuurisen perustan 400-vuotisessa rauhankaupungissamme. Ikäihmisistä välitetään ja lapsillemme rakentuu parast’ aikaa monipuolinen koulukampus harrastetiloineen. Monipuolisia liikuntamahdollisuuksiamme kadehtivat monet isommatkin kaupungit uusien skeitti- ja frisbeegolf ratojen sekä padelkenttien avauduttua. Meillä voi viettää onnellista ja sujuvaa arkea useimpien palvelujen ollessa paitsi laadukkaita, keskikaupungissa jopa kävelyetäisyydellä. Kaupunki arvostaa yrittäjyyttä ja luo puitteet yritysten liiketoiminnan onnistumiselle.

Ukrainan sodan uutisvirrassa perusasiat nousevat arvoonsa. Meillä on puhdas juomavesi, uusiutuvaa energiaa, toimivat liikenne yhteydet sekä turvallinen ja saasteeton ympäristö. Huoltovarmuuden takaa elintarvikkeiden lähituotanto sekä jatkojalostus. Luonnon- tai muun katastrofin sattuessa lähes kaikilla on tilaa väestönsuojissa. Meillä on vahva luottamus pääoma ja tunnemme vastuumme sekä heikommasta lähimmäisestämme että pakolaisista ja muista maahanmuuttajista.

MUTTA

Vuoropuhelu puuttuu

Kuntalain tavoite on paitsi luoda edellytykset asukkaiden itsehallinnolle, lisätä väyliä vaikuttaa ja osallistua. Kaupungin visiossa ”oikeenlaista kemialla” korostetaan asukasnäkökulmaa, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä.

Visio ei ole toteutunut. Arjessa ja käytännön toimissa asukkaita ei onnistuttu innostamaan. Eräs mittari, viime kuntavaalien äänestysprosentti (49,9 %) kertoo tämän. Vaalien siirto kesäkuulle vaikutti toki asiaan, samoin koronaepidemia. Puolueitten ja ehdokkaiden kampanjointi jäi vaisuksi. Vikaa lienee ollut myös meissä ehdokkaissa kun ”pärstämme” ei saanut useampia äänestäjiä uurnille. Kaupunki ei innostanut asukkaita äänestämään. Ei myöskään sujuvoittanut menettelyä avaamalla torille tai ulos vaalitiloja. Pohitullin kellari koettiin sijainniltaan hankalaksi ja aluevaaleissa paikaksi vaihdettiin Messi (Koulukatu 7).

Kaupunginhallituksen tehtävänä on johtaa kaupungin viestintää ja tiedottamista. Sitä varten tulisi hyväksyä yleiset ohjeet. Näitä hallitus ei saanut aikaiseksi – vaikka hallintosäännön 6 § siihen velvoittaa. Ei nimetty myöskään viestinnästä vastaavia.

SiHy:stä käyty prosessi signaloi kaupungin kokevan kuntalaiset melkein pä vastustajikseen. Ei syntynyt yhdessä tekemisen ”me-henkeä”. Päätöksiin muutosta hakeneet leimattiin häiriköiksi ja ammattivalittajiksi heidän käyttäessään kuntalain suomaa oikeutta valvoa valtuuston päätösten lainmukaisuutta.

Johtavat virkamiehet ovat ”linnoittautuneet” Mörnen hallintohuoneisiin. Eikö heidän tulisi jalkautua torille ja turuille, Teboilin kahvioon tapaamaan yrittäjiä ja yhdistysten kokouksiin - kansan pariin. Vuoropuhelua ei synny eikä sitä edistä sekään, etteivät virkamiehet katso olevan aihetta vastata asukkaiden suoriin kysymyksiin lehden palstoilla.

Kaupunkisuunnittelun organisointi

Kaupungin strategiaa piti tarkistaa heti uuden valtuustokauden alkaessa 1.8.2021. Tarkistustyö ei ole edennyt suunnitellusti eikä ole valmistunut tähän mennessä. SoTe-asioitten siirtyessä kaupungilta 1.1.2023 hyvinvointialueelle tulee uuden strategian pohjalta pakosta tehtäväksi uusi hallintosääntö ja organisaatio. Kaupunkisuunnittelun kuuluminen eri organisaatioon (= kaupunginjohtajan alaisena hallinto- ja elinvoimapalveluihin) samalla kun kaikki muut tekniset palvelut kuuluvat teknisen lautakunnan alaisuuteen aiheuttaa rakennusten peruskorjaushankkeissa huomattavan kalliita ”pullonkauloja” ja viivästyksiä. Ongelmalliseksi koettu organisaation ”valuviika” olisi pitänyt saada kuntoon ja toimivaksi viime joulukuussa eli samassa yhteydessä, kun hallintosääntöön tehtiin vähäisiä tarkistuksia.

Lautakunta on huomauttanut A-sairaalan ja pääkirjaston peruskorjauksista. A-sairaalan korjauskustannukset ovat karanneet, töitten suunnittelussa ja järjestelyissä on epäonnistuttu. Kertaalleen korjatuista tiloista on jouduttu muuttamaan jopa väistötiloihin palokatkojen rakentamisen tieltä.

Pääkirjastossa ei päästy vielä edes kunnolla purkutöihin vaikka kirjaston toiminta siirtyi kalliisiin väistötiloihin jo 1.6.2020 - kaksi vuotta sitten. Kirjaston tilojen käyttöön tulee yli kolmen vuoden keskeytys, joka tuottaa huomattavan suurta haittaa paitsi kirjaston käyttäjille myös henkilöstölle.

Kaupungin rakennuskulttuuria ym. koskeneessa valtuustoaloitteessa ehdotettiin selvitystä tarvittaessa konsulttivoimin. Siitä pääsäännöstä, että aloitteet valmistelee ao. lautakunta, tällä kertaa poikettiin. Vastauksen laativat vastuuvirkamiehet eli tekninen johtaja ja kaupunginarkkitehti itse. Ja kukas sitä nyt itseään korvalle lyö...

Niinpä he eivät olleet kovin kriittisiä itseään kohtaan sanoessaan ” Kokonaisuutena arvioiden teknisten palveluiden ja kaupunkisuunnittelun keskinäinen yhteistyö on toimivaa ja vastuullista. A-sairaalan kunnostaminen, U:gin monitoimijatalo Wintterin rakentaminen sekä Kalannin koulujen tilanteen ratkaiseminen toimivat hyvänä esimerkkinä em. yksiköitten tavasta toimia rakentavasti ja yhteisvastuullisesti”.

Asukkaan eli maksajan näkövinkkelistä yhteistyö ei näytä yhtä ruusuiselta. Lähes poikkeuksetta hankkeiden kustannusarviot ylittyvät ja valmistuminen viivästyy suunnitellusta. Ja aina hanke ei edes lähde lentoon viidessäkään vuodessa kuten on käynyt Mältinkallion puukerrostalojen kohdalla.

Missä näkyy proaktiivisuus ja rohkeus ?

Vaalien jälkeen sitä idealistina ja ikuisena optimistina odottaa – eikä se riipu poliittisista voimasuhteista - että se näkyisi myös poliittisen toimintakulttuurin muutoksena. Vaan eipä ole näkynyt millään tavalla. Valtuustossa puolet on uusia mutta heitä ei saatu vielä kunnolla temmattua aktiivisesti mukaan. Meininki kaupunginhallituksessa on jatkunut samanlaisena näpertelynä, jossa hallitus keskittyy lähinnä hallinnoimiseen yli neljän tunnin kokouksineen.

Eikö fokus tulisi olla tulevaisuudessa, olla proaktiivinen? Nyt vain reagoidaan tapahtuneeseen. Missä on kaupunginhallituksen innovatiivisuus, kunnianhimo ja innostus uusiin avauksiin? Kun pitäisi olla ketterä ja dynaaminen, vaikka sillä riskillä, etteivät kaikki avaukset onnistu. Nyt on jämähedetty paikoilleen, toistamaan samaa kaavaa.. Veikö Winterin puolustaminen kaiken energian? Martin Lutherin siteeraten ”yksi sinulta puuttuu ja sen mukana kaikki”- ja meillä se puute on ROHKEUS!

Vai onko kyse poliittisen johtajuuden puuttumisesta ? Kuntavaalista huolimatta operatiivinen virkamiesjohto jatkaa entisellään, vaalista toiseen. Onko käynyt niin, että meillä ”Mörne” määrää toiminnan askelmerkit? Hallitus ”peesaa”, myötäilee, eikä sillä tunnu olevan riittävää tarmoa noudattaa omaa agendaansa ja hallitusohjelmaa (onko sellaista?).

Vai onko meillä ollut huono ”herra / rouvaonni”? Kateellisena kun joutuu katsomaan Laitilan ym. naapurikuntien toimia. Niissä monia asioita tehdään eikä vain meinata. Sääli - meillä kun olisi kaikki resurssit toimia seutukuntamme veturina, luoda UKI-spirititä ympärillemme ja olla ennakkoluuloton, energinen älykaupunki (Smart Town).

Etenikö vihreä siirtymä?

Uusikaupunki teki vuonna 2007 historiaa käynnistämällä ns. HINKU- hankkeen neljän muun kunnan kanssa. Hanke on meillä sittemmin täysin hiipunut niin, ettei käytännön toimiin ole varattu määrärahaa eikä edes vastuuhenkilöä. Riittääkö kaupungin ilmasto-ohjelmaksi vain ”kestävä kehitys”- maininta strategiassamme sekä sähkökäyttöisen pakettiauton hankinta varikolle? Mites tässä niin kävi että kaupunki valui pioneerista peränpitäjäksi? Kuvitellaanko U: gissa päästävän ilmastomuutoksesta, lajikadosta ja CO 2-päästöistä kuin ”koira veräjistä”?

Monet meillä toimivat yritykset tavoittelevat jo kuluvana vuonna toiminnassaan hiilineutraalisuutta. Kaupungin oma tavoite siintää kaukana horisontissa. Winterin rakentamisen hiilijalanjälki, kun päämateriaaleina ovat eniten CO 2-päästöjä tuottavat betoni, teräs ja lasi on niin valtava, ettei sitä ole vielä saatu laskettua!

Valistuneet kuluttajat arvostavat tuotteiden ja palvelujen ympäristövastuullisuutta. Yritysten sijoittumisessa kunnan hiilineutraalisuus on entistä tärkeämpi vetovoimatekijä. Vihreän siirtymän momentumia ei pidä hukata.

Uusikaupunki on selvinnyt jo 405 vuotta yhdessä tekemällä ja itseensä luottamalla. Edellä olevasta kritiikistä huolimatta näen kaupungin tulevaisuuden energisenä ja valoisan. Kiitokset henkilökunnalle ja kaikille, jotka ovat tilivuonna edistäneet strategiaamme tavoitteita ja yhteistä hyvää !

Tarmo Kangas

tarkastuslautakunnan puheenjohtaja

2. TARKASTUSTOIMINTA

2.1. Tarkastuslautakunnan tehtävät ja tavoitteet

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on:

- 1) valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- 2) arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- 3) arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
- 4) huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
- 5) valvoa kuntalain 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;
- 6) valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset.

Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä.

Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisia pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista. Kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

Sen lisäksi mitä kuntalain 121 §:ssä säädetään, tarkastuslautakunnan on Uudenkaupungin kaupungin hallintosäännön (voimaan 1.1.2022) 92 §:n mukaan:

- seurattava tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista sekä muutoinkin seurattava tilintarkastajan tehtävien suorittamista ja tehtävä tarpeen mukaan esityksiä tilintarkastuksen kehittämiseksi,
- huolehdittava, että tilintarkastusta varten on tarpeelliset voimavarat, jotka mahdollistavat tilintarkastuksen suorittamisen julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa sekä,
- tehtävä aloitteita ja esityksiä tarkastuslautakunnan, tilintarkastajan ja sisäisen tarkastuksen tehtävien yhteensovittamisesta mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla.

Arvioinnin tulokset raportoidaan vuosittain valtuustolle annettavassa arviointikertomuksessa. Ennen arviointikertomuksen valmistumista tarkastuslautakunta voi antaa valtuustolle tarpeelliseksi katsomiaan selvityksiä. Tarkastuslautakunta voi raportoida tilikauden aikana valtuustolle myös muista merkittävistä havainnoista.

- lisäksi voidaan tarkentaa arviointikertomuksen antamisen aikataulua ja sitä, miten arviointikertomuksen havaintoihin/suosituksiin reagoidaan,
- lisäksi voidaan määrätä arviointisuunnitelman antamisesta valtuustolle tiedoksi.

2.2. Tarkastuslautakunnan kokoonpano

Tarkastuslautakunta 1.8.2021 alkaen:

Jäsen

Tarmo Kangas, pj

Mauri Pietilä, vpj

Matti Ankelo

Veera Kaitanen

Eija Maikola

Mikko Saari

Päivi Sandell

Varajäsen

Matti Rantanen

Matti Karhu

Pentti Aitamurto

Taija Viljanen

Eija Rosendahl

Esa Aaltonen

Hanna Helin-Luotonen

Tarkastuslautakunta 1.1.2021 – 31.7.2021:

Jäsen

Veera Kaitanen, pj

Veli-Matti Virtanen, vpj

Leena Anto

Jouko Antola

Pertti Haverinen

Tarmo Kangas

Eija Maikola

Varajäsen

Anja Savolainen

Hannu Heikkilä

Pirkko Soini

Pirjo Oksa

Yrjö Rosendahl-Gadolin

Kari T. Vainio

Merikki Jäntti

2.3. Tilintarkastajat

Kaupunginvaltuusto on 10.12.2018 § 96 päättänyt hankkia tilintarkastuspalvelut tilivuosille 2019-2022 BDO Audiator Oy:lta.

BDO Audiator Oy:n määrämänä kuntalain 122 §:n mukaisena vastuunalaisena tilintarkastajana toimii JHT, HT Sinikka Niitynperä.

2.4. Tarkastuslautakunnan työskentely

Kuntavaalit 2021 järjestettiin sunnuntaina 13.6.2021 ja uusi valtuustokausi alkoi 1.8.2021. Kaupunginvaltuusto valitsi kokouksessaan 16.8.2021 uuden tarkastuslautakunnan, joka koontui ensimmäisen kerran 3.9.2021.

Päivä-määrä	Aiheita	Kuultavat
12.1.2021	Koronapandemian ja -rajoitusten vaikutukset henkilöstöön	Henkilöstöjohtaja Piia Syvänen
19.2.2021	Kotihoidon palvelut, toiminnot ja organisaatio Tilinpäätösarvio 2020	Palveluuyksikön esimies Briitta Lehtilä Talousjohtaja Anne Takala
12.3.2021	Sivistys- ja hyvinvointikeskus Liikelaitosten tilinpäätökset 2020 (Uudenkaupungin Vesi Oy ja Vakka-Suomen Vesi Oy)	Projektipäällikkö Marko Kivistö Liikelaitosten johtaja Kim Westerholm
1.4.2021	Uudenkaupungin kaupungin tilinpäätös 2020 Henkilöstöraportti 2020	Talousjohtaja Anne Takala Kaupunginjohtaja Atso Vainio Henkilöstöjohtaja Piia Syvänen
23.4.2021	Kaavoitus ja kaupungin kiinteistöt	Kaupunginarkkitehti Leena Arvela-Hellén
7.5.2021	Tiedonhallinta- ja tietosuojasiat Maahanmuuttajien palvelut ja kotoutuminen	Tiedonhallintapäällikkö Outi Verha Maahanmuuttokoordinaattori Lea Myllymäki
21.5.2021	Hyvinvointi- ja vapaa-aikapalvelujen toiminnot ja ajankohtaiset asiat	Hyvinvointijohtaja Jan Vuorenlaakso
3.9.2021	Tilintarkastuksen työohjelma Tarkastuslautakunnan arviointisuunnitelma 2021-2024/ työohjelma 2021 Tarkastustoimen talousarvio 2022 ja -suunnitelma 2022-2024	
8.10.2021	Vaalit Sote-uudistuksen valmistelu Katselmuskäynti kaupungin varikolla	Tiedonhallintapäällikkö Outi Verha Talousjohtaja Anne Takala Varikon esimies Tommi Lehtonen
5.11.2021	Kaupunginhallituksen toimikauden tavoitteet ja näkymät Väistötilat ja ruokahuolto A-sairaalan, Vihreän talon ja kirjaston remontit Katselmuskäynti Vihreän talon ja A-sairaalan tiloihin	Kaupunginhallituksen pj Raimo Löfstedt Tekninen johtaja Jari Nikkari Kaupunginarkkitehti Leena Arvela-Hellén ja Kiinteistöpäällikkö Rami Arola
17.12.2021	Vuoden 2022 talousarvio ja vuosien 2022 - 2024 taloussuunnitelma Monitoimijatalo Wintterin talous- ja sopimustilanne	Talousjohtaja Anne Takala ja Kaupunginjohtaja Atso Vainio

3. SIDONNAISUUSILMOITUKSET

Kuntalain 84§:n mukaan kunnan keskeisten luottamushenkilöiden ja johtavien viranhaltijoiden on tehtävä sidonnaisuusilmoitus johtotehtävistään sekä luottamustoimistaan elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä ja muissa yhteisöissä, merkittävästä varallisuudestaan sekä muistakin sidonnaisuuksista, jolla voi olla merkitystä luottamus- ja virkatehtävien hoitamisessa.

Velvollisuus ilmoittaa sidonnaisuuksista koskee:

- kaupunginhallituksen jäseniä,
- maankäyttö- ja rakennuslaissa tarkoitettuja tehtäviä hoitavan toimielimen jäseniä,
- valtuuston ja lautakuntien puheenjohtajia sekä varapuheenjohtajia,
- kaupunginjohtajaa ja
- kaupunginhallituksen ja lautakuntien esittelijöitä.

Kuntalain 31 §:n mukaan toimielimen varajäseniin sovelletaan, mitä varsinaisista jäsenistä säädetään, joten ilmoitusvelvollisuus koskee myös varajäseniä.

Jokainen ilmoitusvelvollinen on itse vastuussa sidonnaisuusilmoituksensa tekemisestä ja sidonnaisuuksissa tapahtuneet muutokset on ilmoitettava viivytyksettä.

Tarkastuslautakunta valvoo ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuuston tietoon. Tarkastuslautakunta voi tarvittaessa kehottaa ilmoitusvelvollista tekemään uuden ilmoituksen tai täydentämään jo tehtyä ilmoitusta.

Kunnan on pidettävä sidonnaisuuksista rekisteriä yleisessä tietoverkossa.

Ilmoitusvelvollisia luottamushenkilöitä ja viranhaltijoita on pyydetty tarkistamaan ilmoituksensa. Ilmoitusvelvollisia on 66 henkilöä, joista 22 ei ole tehnyt ilmoitusta, huolimatta siitä että heitä on asiasta kahdesti muistutettu.

Tarkastuslautakunta antaa ilmoitukset tiedoksi valtuustolle kesäkuun kokouksessa.

4. TAVOITTEIDEN JA STRATEGIAN TOTEUTUMINEN VUONNA 2021

Koronapandemia vaikutti sekä toimintaan että talouteen vuonna 2021, tavoitteet toteutuivat tästä huolimatta kohtuullisesti. Pandemian suorat kustannusvaikutukset olivat arviolta noin 3,0 milj. euroa. Korona-avustusta kaupunki sai n. 2,1 milj. euroa.

Kaupungin asukasluku kasvoi 85 hengellä vuonna 2021 johtuen positiivisesta muuttoliikkeestä. Uusien asukkaisen kotiutumista on pyritty edistämään ja mm. maahanmuuttajien ohjaus- ja neuvontapalvelutoimintaa on toteutettu. Siihen strategiseen tavoitteeseen, että vuonna 2030 asukasluku olisi 20300, ei kaupunginhallituksen arvion mukaan tulla pääsemään. Uudessakaupungissa lasten ja nuorten osuus väestöstä on pienempi kuin vastaavan kokoisissa kunnissa. Ikärakenne ja huoltosuhde ei ole paras mahdollinen.

Uudessakaupungissa työntekijöiden lyhytaikaisten sairauspoissaolojen (1–3 kalenteripäivää) määrä kasvoi vuodesta 2020 ja oli 3263 kalenteripäivää (2722 vuonna 2020). Tavoite sairauspoissaolojen vähentämiseksi ei toteutunut, osittain syynä on saattanut olla koronapandemia. Pandemian pitkittyminen näkyy työn kuormittavuudessa, samoin henkilöstövaje ja sijaisten saatavuusongelma.

Erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon yhteinen kehittäminen on jatkunut. Pandemian ja henkilöstövajeen lisäksi terveystalouden toimintaa on vaikeuttanut toimitilojen remontit ja toimiminen väistötiloissa.

Sosiaali- ja terveystalouden, sivistystalouden, hyvinvointi- ja vapaa-aikatalouden sekä nuorisotalouden ja 3. sektorin toimijoiden välillä monialaisen yhteistyön kehittämistä on jatkettu prosessin jalkauttamisella paikallisella ja maakunnan tasolla.

Kaupunki ei 1.1.2023 alkaen enää vastaa sosiaali- ja terveystaloudesta, vaan toiminta siirtyy uudelle hyvinvointialueelle. Sote- uudistuksen jälkeen kaupungin perustalouden painopiste on kasvun ja oppimisen palveluissa.

4.1. Tilintarkastajan analyysi tilivuoden taloudellisesta tilanteesta

Kaupungin talous toteutui vuonna 2021 ennakoitua paremmin. Talousarvio laadittiin noin 2 milj. euroa alijäämäiseksi ja toteutuma oli ylijäämää 3,1 milj. euroa. Pohitullin keittiön ja Vii-kaisten koulun purkamisen ei toteutunut vuonna 2021 eikä näin ollen näihin kohdistuvaa kertapoistoa 2,5 milj. euroa tehty. Verotulot toteutuivat 1,6 milj. euroa talousarviota suurempina ja toimintatuotot 1,3 milj. euroa. Kaikkiaan verorahoitus (ml. valtionosuudet) oli 98,3 milj. euroa. Valtionosuudet olivat talousarvion mukaiset. Toimintakulut toteutuivat 1,4 milj. euroa talousarviota pienempinä. Uudenkaupungin kaupungin ja liikelaitosten vuoden 2021 käyttötalouden nettomenot (toimintakate + poistot) olivat 96,6 milj. euroa. Ne nousivat 2,8 % eli 2,6 milj. euroa edellisestä vuodesta. Ikäihmisten palvelujen, terveystalouden ja erikoissairaanhoidon nettomenot kasvoivat noin 440 000 euroa; 1,0 % vuonna 2021. Kaupungin poistot laskevat 123 000 euroa. Vuonna 2020 poistoissa oli mukana rakennusten purkamisen takia tehty 0,5 milj. euron kertapoisto.

Kaupungin ja liikelaitosten bruttoinvestoinnit olivat 14,4 milj. euroa. Kaupungin osuus oli tästä 13,0 milj. euroa ja liikelaitosten 1,4 miljoonaa. Kaupungilla oli sekä määrällisesti että

euromääräisesti erittäin paljon investointeja vuonna 2021. Kaupungin kiinteistöjen ylläpito-
korjaukseen, moniin pieniin kohteisiin, käytettiin 0,6 miljoona euroa. Uudenkaupungin Vesi
liikelaitoksen investoinnit olivat 1,0 milj. euroa, 49,2 % budjetoidusta. Vakka-Suomen Vesi
teki vuonna 2021 vain pieniä pakollisia investointeja, yhteensä 384 000 euroa. Strategisen ta-
voitteena kaupungilla on palvelujen ja investointien mitoittaminen maksukyvyyn mukaan. Ta-
voitetta on toteutettu kehittämällä investointiohjelmaa 10-vuoden periodille ja kustannusarvi-
oiden tekemistä on tehostettu. Investointimäärärahaa on vähennetty muiden investointien
osalta ja panostettu Wintterin rakentamiseen.

Velkamäärä pysyi samansuuruisena kuin vuonna 2020 ja oli 44 milj. euroa. Konsernin laina-
määrä on 69 milj. euroa.

	Uusikaupunki 2021	Uusikaupunki 2020
Asukasmäärä	15 463	15 378
Vuosikate % poistoista	129,3	185,1
Vuosikate €/asukas	621,84	844,18
Lainakanta (milj. €)	44	44
Lainat € / asukas	2 839	2 839
Omavaraisuus %	60,1	60,9
Suhteellinen velkaantuneisuus %	48,4	47
Verotulot / asukas	4 388	4 318
Valtionosuudet / asukas	1 968	2 080
Toimintakate / asukas	-5 767	-5 621
Tilikauden tulos € /asukas	180	352
Kertynyt ylijäämä € / asukas	1 140	946

Omavaraisuusaste (60,1 %) heikkeni hieman. Yleisesti omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona
voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta. Kertynyt ylijäämä nousi
ollen 1 140 euroa per asukas, kun se vuonna 2020 oli 946 euroa per asukas. Asukasmäärä
nousi 85 henkilöllä.

Konsernivalvonnan osalta kaupunginhallitus toteaa arviossa, että ennakoiva raportointi ei ole
toteutunut. Taloutta ja toimintaa on seurattu kolme kertaa vuodessa.

Tavoitteena oli myös pitkäjänteinen omistajapolitiikka ja omistajapoliittinen ohjelma. Selvitys
kaupungin vuokrataloyhtiöiden uudelleenjärjestelyistä on tehty. Päätökset toimenpiteistä teh-
dään vuonna 2022. Omistajapoliittista ohjelmaa ei ole tehty.

5. TARKASTUSLAUTAKUNNAN HUOMIOITA JA HAVAINTOJA

1. Aasukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet

Kaupungin strategiassa puhutaan ”avoimesta viestinnästä ja kuntalaisyhteyksistä”. Otsikon alla ei kuitenkaan tilivuonna mainita muuta kuin SiHy / Wintteri- hankkeen aktiivinen ja onnistunut informaatio sekä lähinnä U-soten ja liikuntatoimen palautteet ja yhteydet.

Hallintosäännön 6 §:n mukaan kaupunginhallitus johtaa viestintää ja tiedottamista sekä hyväksyy yleiset ohjeet näitten periaatteista.

Useissa naapurikunnissa on jo kuluvalle vuodelle varattu määrärahoja osallistavaan budjetointiin (OSBU) – Laitilassa jopa 100.000 euroa. Toiminnan tavoitteena on lisätä yhteisöllisyyttä sekä edistää sosiaalisesti kestävästä kaupunkikehityksestä ja osallisuutta. Kuvaavaa kaupungin passiivisuudelle on, ettei U:gissa viime syksynä asiasta tehty valtuustoaloite ole tähän mennessä johtanut minkäänlaisiin toimiin.

2. Kaupunginjohtajan johtajasopimus sekä kehityskeskustelut

Hallintosäännön 4 §:ssä kaupunginhallituksen puheenjohtajan itsenäisenä tehtävänä on – paitsi johtaa kunnan poliittista yhteistyötä – vastata kaupunginjohtajan johtajasopimuksen valmistelusta sekä siitä, että kaupunginjohtajan kanssa käydään vuosittain kehityskeskustelut. Näitä on yleensä käytykin, viimeksi tilivuoden kesäkuussa edellisen hallituksen puheenjohtajiston kanssa.

Uusi valtuustokausi alkoi 1.8.2021. Olisi voitu edellyttää, että uutta toimikautta aloitettaessa kuntalain 42 §:ssä tarkoitettua johtajasopimusta, jossa sovitaan kunnan johtamisen edellytyksistä, olisi jo syksyn aikana tarkistettu. Ja samalla keskusteltu johtamisen periaatteista ja tavoitteista uudelle toimikaudelle. Tämä asia nousi myöskin esille kun hallituksen uusi puheenjohtaja oli marraskuussa lautakunnan kuultavana.

Johtajasopimuksen hyväksyy nykyään kunnanhallitus ja sopimukseen voidaan ottaa määräyksiä mm. kunnanjohtajan ja kunnanhallituksen puheenjohtajan työnjaosta kunnan johtamisessa ottaen huomioon hallintosäännön määräykset (kuntalain uusi § 419/2021). Alkuperäistä, 30.8.2012 tehtyä johtajasopimusta, jonka laatimisen jälkeen ao. säännökset kuntalaissa ovat jo kahdesti muuttuneet, ei ole tarkistettu kertaakaan nykyisen kaupunginjohtajan virkaan tulon jälkeen.

3. Ilmasto-ohjelma ja HINKU- hanke

Valtuustoaloite ilmasto-ohjelman laatimisesta Uuteenkaupunkiin oli esillä valtuustossa 20.9.2021, jossa se palautettiin uuteen valmisteluun. Tämän jälkeen asiaa on hoidettu konsulttivoimin lähinnä Ukipolis Oy:n toimesta teemalla ”CO2- vapaat toimintaympäristöt” yhdessä Laitilan kanssa.

On tullut selväksi, ettei ko. projektilla rakenneta U:gin ilmasto-ohjelmaa. Syynä on ensisijaisesti se, ettei kaupungilla ole palveluksessaan ketään ilmastoasioista vastaavaa eli ”koppia ottavaa” viranhaltijaa. Sama koskee HINKU-hanketta, jossa nimellisesti U:ki on mukana mutta edelleenkin kaupungilla ei ole nimettynä hankkeen yhteyshenkilöä. Kiinteistöpuolella kaupunki sen sijaan on aktiivinen uusiutuvaan energiaan ja säästöön tähtäävässä ns. KETS -

hankkeessa (= kuntien energiatehokkuussopimus), jossa yhteyshenkilönä on kiinteistöpäällikkö Rami Arola.

Tällä hetkellä kuntien ilmastotoimet pohjautuvat vapaaehtoisuuteen. Valtiovaltaa koskevat EU:n säädökset ja kansainväliset ilmasto-sopimukset. Kuntia sitovasti velvoittavia lakisääteisiä päästö- ym. määräyksiä ei ole ennen uuden ilmastolain säätämistä. – U:issa olisi kuitenkin jo syytä varautua tulevaan lainsäädäntöön, koska meilläkään ei kiristyvistä ilmastovelvoitteista päästä.

Lisäksi kunnianhimoisilla ilmasto- ja CO2 päästötavoitteilla olisi kunnalle suuri imagohyöty.

4.A-sairaalan korjaushanke

Tarkastuslautakunta on kiinnittänyt huomiota, että lähes kaikissa rakennusten korjaushankkeissa on esiintynyt isoja ongelmia, viivästyksiä, sekä poikkeuksellisen suuria lisätyökustannuksia suhteessa urakkahintoihin.

Joissakin tapauksissa on lisä- ja muutostöiden määrä on ylittänyt 75 %:lla alkuperäisen urakkahinnan ja A -sairaalan projektissa lisä- ja muutostöiden kustannukset ovat jopa suuremmat kuin alkuperäinen urakkasumma.

Huomattavia lisäkustannuksia kaupungille aiheuttavat lisäksi remonttien vaatimat väistötilojen tarpeet, joiden kustannukset kasvavat viivästysten vuoksi.

Tarkastuslautakunta korostaa sitä, että tulevia korjaus- ja rakennushankkeita käynnistettäessä heti alussa tulisi kiinnittää erityistä huomiota suunnitteluun, tarjouspyyntöihin sekä urakkajoihin. Lisä- ja muutostöiden määrästä aiheutuvia suhteettomia kustannuksia ja viivästyksiä saataisiin näin pienennettyä.

Valtuuston 10.12.2018 päättäessä A-sairaalan ostopaikkaa maa-alueineen päätöksessä nimenomaisesti korostettiin, että terveyskeskuksen tilantarve tulee hankittavissa tiloissa tyydytettyä eli kaikki silloisen tk:n tiloissa olevat toiminnot mahtuvat A-sairaalan tiloihin. Kuten nyt tiedetään, valtuuston päätös ei toteutunut, koska hammashoitolalle sekä Kuunarille piti vuokrata tilat ns, Vihreästä talosta.

Vanhan terveyskeskuksen sisäilmakorjauksiin oli taloussuunnitelmissa 2018 - 2020 varattu yht. 4,6 ME.

A-Sairaalan ostopaikkaa aikanaan sillä, että 1,6 ME ostohinnan lisäksi muutostöiden kustannusarvio on 2,8 ME, yhteensä siten 4,4 ME.

Arvio on kuitenkin ristiriidassa A-Insinöörien kaupungille tekemän kustannusarvion kanssa (14.5.2018). Kustannusarvioksi raportissa arvioitiin yhteensä (1916€/brm²) 22.840.000€ (täydellinen peruskorjaus).

Tilintarkastajan 7.2.2022 raportin mukaan pelkästään A-Sairaalan saneeraukseen on jo käytetty ja varattu yhteensä lähes 8 miljoonaa euroa (7.884.574 €).

Kaupunki joutuu 1.1.2023 alkaen kiinteistön omistajana / vuokranantajana pitämään tilat kellovallisessa kunnossa edelleen.

Huomioitavaa on myös että A-sairaala on teetetty Kiwa Inspectan toimesta kuntotutkimus. Tutkimustuloksissa todettiin laajempaa peruskorjaustarvetta. Näistä mm. salaojat sekä pihan uudistus on myös menossa.

5 Pääkirjaston peruskorjauksen viivästyminen

Kirjasto muutti jo kaksi vuotta sitten Rauhankatu 4:n väistötiloihin tulevan remontin tieltä. Kesällä 2020 tiloissa tehtiin osittaisia sisäpuolisia ja taloteknisiä purkutöitä. Vuorossa on lähiaikoina purkutöitten urakan kilpailutus sillä aikataululla, että varsinainen rakennustyö voisi alkaa marraskuussa ja valmistuisi arviolta kesäkuuhun 2023 mennessä.

Pääkirjaston pintamateriaaleja tultaneen purkamaan kokonaan sekä ylä- että alapohjasta ja seinistä hirsikerrokseen saakka. Myöskin LVI -, sähköt ja viemärit sekä salaojitus uusitaan. Kustannuksiin on varattu 1,3 miljoonaa euroa.

Tietoa siitä miksi peruskorjauksen suunnittelua ei voitu käynnistää ajoissa eli kirjaston vielä toimiessa ko. tiloissa, ei lautakunnalla ole. Nyt pelkästään suunnitteluun on kulunut kaksi vuotta, jona aikana väistötilojen vuokrakustannukset ovat olleet noin 175.000 euroa.

Kirjaston lainaus- ja muu toiminta on väistötiloissa ollut huomattavan vajaatehoista. Osansa on toki ollut koronarajoituksillakin.

6. Vanhentuneet säännöt, suunnitelmat ja taksat

Kaupungin nettisivulla on luettelot sen toimintaa ohjaavista strategioista, ohjeista ja taksoista. Näistä jotkut eivät ole voimassa (esim. satamajärjestys v:lta 2004, jossa puhutaan vielä sataman johtokunnasta) ja osa on vanhentunut (mm. palvelujen hankintastrategia v:lta 2004). Matkailuohjelmaa (vv. 2015 - 2020) piti päivittää jo tarkastusvuonna, mutta on vasta nyt tulossa käsittelyyn.

Taksa asiakirjoista perittävistä maksuista on v:lta 2007 ja kauppatorin myyntipaikkamaksut vuodelta 2004. Taksat ja säännöt olisi syytä käydä vuosittain läpi, päivittää ja poistaa vanhentuneet tarvittaessa.

Hallintosäännön 6 §:n (KAUPUNGIN VIESTINTÄ) mukaan ” kaupunginhallitus hyväksyy yleiset ohjeet viestinnän ja tiedottamisen periaatteista sekä nimeää viestinnästä vastaavat viranhaltijat ”. Tällaisia ohjeita ei ole koskaan annettu vaikka kuntalakiin (410/2015) perustuva hallintosääntö on ollut voimassa vuodesta 2015.

7. Kokouspalkkioiden korotukset

Edellisessä hallintosäännön muutoksessa luottamushenkilöitten kokous- ja vuosipalkkiot si-dottiin 179 §:ssä ansiotasoindeksiin ja ne tuli tarkistaa kunkin valtuustokauden alussa indeksin mukaisesti. Käytännössä päädyttiin 5 %:n tarkistuksiin.

Uusien luottamushenkilöitten aloittaessa 1.8.2021 palkkioita ei huomattu heti maksaa korotetusti. Virhe on korjattu perästäpäin, mikä on aiheuttanut tarpeettomasti lisätöitä. Edelleen monilla luottamushenkilöillä on ” rästissä ” eli saamatta hallintosäännön mukainen korotus.

8. Hallintosääntö ja strategian tarkistus

Valtuusto päätti 13.12.2021 muuttaa hallintosääntöä lähinnä hulevesisäädösten vuoksi tehden ohessa vain tekstitarkennuksia. Se, ettei samalla tehty hallintosäännön kokonaistarkistusta,

johtui tuloillaan olevasta strategian päivityksestä heti uuden valtuustokauden alussa. Strategian päivitystä ei saatu tehdyksi tilivuoden aikana.

9. Wintterin suunnittelu – ja jatkoaikasopimukset

Kaupunginhallitus päätti 20.12.2021 hyväksyä maksettavaksi SRV:lle yhteensä 4.46 milj. euron korvaukset kustannuksista, jotka urakan aloittamisen viivästymisen urakoitsijalle aiheutti. Valtuuston hyväksyttyä 20.4.2020 SRV Rakennus Oy:n hankkeen toteuttajaksi sen kiinteähintainen 57,6 ME kvr-urakkatarjous oli voimassa 9.9.2020 saakka.- Tämän jälkeen kaupunginjohtaja on kahdella eri sopimuksella (28.8.2020 ja syyskuussa 2021) sopinut ja allekirjoittanut SRV:n kanssa yksin hankinnan valmistelua ja tarjouksen voimassaolon jatkamisesta koskevat asiakirjat.

Wintterin lopullinen urakkasopimus allekirjoitettiin 24.1.2022. Sen kaupunginjohtaja allekirjoitti kaupungin puolesta yksin valtuuston sitä varten antamalla valtuutuksella. Valtuutus koski ainoastaan lopullista urakkasopimusta. Se ei voinut kattaa mitään muita, myöhempinä sopimuksia, koska tuolloin ei edes voinut olla tietoa siitä, että valitusten vuoksi tulitaisiin tarvitsemaan SRV:n tarjouksen jatkoaika- ja suunnittelusopimuksia.

Hallintosäännön 177 §:n mukaan valtuuston ja kaupunginhallituksen päätökseen perustuvan sopimuksen ja sitoumuksen allekirjoittaa kaupunginjohtaja ja varmentaa talousjohtaja (tai henkilöstöjohtaja). Saman §:n mukaan viranhaltija allekirjoittaa päätökset, sopimukset, sitoumukset ja muut asiakirjat päättämässään asioissa. Kaupunginjohtaja on kuitenkin ilmoittanut tilintarkastajalle, että hän ei ole tehnyt ko. asioissa viranhaltijapäätöksiä. Kaupunginhallituksella ei siten ole ollut mahdollisuutta käyttää niihin ns. otto-oikeutta.

Sopimuksia ei tuotu minkään toimielimen hyväksyttäväksi pöytäkirjojen mukaan. Ne on perästäpäin saatettu kaupunginhallitukselle ainoastaan tiedoksi.

Jatkoaikasopimukset olivat kaupungille taloudellisesti varsin merkittäviä. 20.8.-21 tehdystä sopimuksessa SRV sai yhden vuoden ajalta suunnittelukorvausta 2,3 ME euroa, joka summa hyvitetiin urakkasopimuksessa. Jälkimmäisessä sopimuksessa erittäin kryptisesti ja vaikeaselkoisesti todetaan sen korvaavan aiemman sopimuksen. Kaupunki sitoutui suorittamaan suunnittelun veloituksena SRV:lle 1.9.2021 alkaen 171.120 euroa / kk. ja viivästyksen osalta viitattiin myös rakennuskustannusindeksiin.

Lautakunnan käsityksen mukaan kaupunginjohtajalla ei viranhaltijana ole ollut lakiin eikä hallintosääntöön perustuvaa toimivaltaa eikä hankintavaltuuksia sitouttaa kaupunki taloudelliselta mittaluokaltaan ja riskeiltään tehtyihin jatko – ja suunnittelusopimuksiin ilman, että mikään luottamuselin on ne käsitellyt ja hyväksynyt. Lisäksi sopimusten allekirjoittamisesta voimassa olevia sääntöjä ei ole noudatettu. Menettelystä, joka voidaan jälkikäteen arvioituna nähdä valtuuston yksimielisen hankintapäätöshänon taustaa vasten (sopimukset tehtiin, jotta SRV:n tarjous saatiin pidettyä voimassa), ei kuitenkaan liene aiheutunut kaupungille taloudellista eikä muutakaan vahinkoa.

10. SiHy:n asemakaavamuutoksen viivästyminen

SiHy / Wintteri-hankkeen viivästymisen yli 1,5 vuodella aikataulustaan ei johtunut hankintapäätöksestä tehdyistä valituksista (ne jätettiin tutkimatta hallinto-oikeudessa) vaan siitä, että

samassa kokouksessa SiHy:n hankintapäätöksen kanssa tehtyyn asemakaavamuutokseen haettiin muutosta.

Nämä valitukset olisi ajallisen viivästyksen suhteen voitu eliminoida sillä, että Viikaistenmäen alueen kaavamuutos olisi valmisteltu ja päätetty ajoissa eli ennen itse hankintaprosessia, jolloin mahdolliset muutoksenhaut kaavasta olisivat tulleet ratkaistuksi jo ennen hankintaa. Asemakaava olisi ollut lainvoimainen hankinnasta 20.4.2020 päätettäessä. Kaavamuutoksessa koko Viikaisten - Pohitullin mäki on merkitty Y – 7 alueeksi (joka mahdollista kaikki sivistyspalvelu - sekä liikuntarakennukset) ja jäähallin viereinen jalkapallokenttä YU- 4 alueeksi (uima – ja liikuntahallit). Ennen tarjousten jättämistä kaupungilla ei voinut olla tietoa, minne SRV ja YIT tulevat rakennukset sijoittamaan. Kaavamuutoksessa ei em. rakennuslavaluovien lisäksi ollut muuta kuin liikenteen ja pysäköinnin järjestämistä.

Edellinen valtuusto päätti ja 27.3.2017 yksimielisesti ja lainvoimaisesti valita koulujen ja uimahallin rakentamisvaihtoehdoksi uudisrakentamisen – eikä peruskorjausta. Siitä lähtien tiedossa oli asemakaavan muuttamisen välttämättömyys. Kuitenkin kaavamuutos tuotiin kaupunginhallituksen ensimmäistä kertaa vasta kaksi vuotta myöhemmin eli maaliskuussa 2019.

Kaupungin muutkin kaavamuutoshankkeet ovat edenneet viiveellä ja tässä kohtaa viivyttely tuli kalliiksi. Hintalapuksi tuli kaupungille kaavamuutoksen viivästyksen ja valitusten johdosta 4.46 miljoonaa euroa.

11.Kalannin koulujen tilanne

Kalannin koulun, erityisesti Männäisten alakoulun kiinteistöissä on jo vuosien ajan kärsitty huoneilman laadun ongelmista ja terveyshaitoista. Näitä on yritetty ratkoa monien, lopulta yhteensä hyvin kalliiksi tulneiden rakenteiden korjausten ja ilmanpuhdistuslaitteiden avulla. Toimenpiteillä ei kuitenkaan saavutettu tyydyttäviä lopputuloksia. Vuoden 2021 aikana tilanne kulminoitui niin, että Männäisten alakoulun oppilaille, varhaiskasvatukselle ja henkilöstölle hankittiin väistötilaparakit. Yläkoulu päätettiin kunnostaa kohdekohtaisin korjauksin viiden vuoden käyttöaika tavoitteena. Yläkoulun oppilaat päätettiin siirtää monitoimijatalo Wintteriin sen valmistuttua. Alakoulun sijoittumisesta ja korjaustavasta tai uudisrakennuksesta päätetään myöhemmin.

Vastaavien, pitkittyessään kalliiden ongelmien välttämiseksi olisi jatkossa päästävä riittävän ajoissa kokonaisvaltaiseen suunnitteluun ja ulkopuolisen erityisosaamisen hyödyntämiseen silloin, kun kaupungin omat suunnitteluresurssit tai oma erityisosaaminen eivät riitä.

12.Henkilöstön työhyvinvointi

Huolestuttavaa on, että mielenterveyden häiriöt ovat yhä lisääntyneet huomattavasti. Myös tuki- ja liikuntaelinten sairaudet ovat yhä lisääntyneet erittäin paljon. Lautakunta toivoo varhaista puuttamista heti ongelman ilmettyä työyhteisössä. Se on koko työyhteisön asia ja tarvittaessa voidaan käyttää ulkopuolista alan asiantuntijaa. Tärkeää henkilöstön työhyvinvoinnille on esihenkilökoulutukseen tehty panostus.

Toimenpiteet edellisen arviointikertomuksen huomautusten johdosta

Kaupunginhallitus on 4.10.2021 antanut lausuntonsa lautakunnan vuoden 2020 kertomuksessa esitetystä havainnoista. Niihin on reagoitu kiitettävästi ja havaittujen epäkohtien korjaamiseen on pääosin ryhdytty. Esimerkkinä huomautus valtuustoaloitteiden valmistelun hitaudesta,

jonka johdosta nyttemmin kaikki vuotta 2021 vanhemmat aloitteet on valmistelun jälkeen tuotu valtuustolle tiedoksi.

Kaupunginhallitus, jonka tehtävänä on hallintosäännön 142 §:n mukaan valmistella aloitteet, ei kuitenkaan asettanut lautakunnan esittämää määräaikaa aloitteiden käsittelylle. Kohtuullista olisi puolen vuoden ”takuu-aika” käsittelyn kestolle. Lisäksi sääntönä tulisi olla lähettää aloite asiantuntijalautakuntaan valmisteltavaksi.

Lautakunnan erilliset esitykset kaupunginhallitukselle

Tarkastuslautakunta on kuluvana vuonna (arviointikertomuksensa ulkopuolella) raportoinut kaupunginhallitukselle seuraavista puutteista/ epäkohdista:

1. kaupungilla ei – useimpien muiden kuntien tapaan - ole laadittuna organisaationsa toiminnalle eettisiä ohjeita
2. erityisesti muutamien Laitilassa toimivien yritysten teollisuusjätevesisopimusten puuttumisesta on informoitu ja esitetty kaupunginhallitukselle tarvittaviin toimenpiteisiin ryhtymistä, koska nykytilanteessa Uusikaupunki selkeästi subventoi näitä
3. kaupunki on omalla kustannuksellaan (osittain valtionosuudella) valtuuston päätöksellä hankkinut vuonna 1986 kaksi noin 37 m² suuruista väestönsuojatila Kiinteistö Oy Koulukatu 7:stä (ns. Kräkin talo). – Toisen vss-tilan rakentamisvelvoite olisi kuulunut kiinteistöyhtiölle itselleen ja toisen (linja-autoasemaa ja liikkuvaa väestöä palvelevan) eli ns. yleisen vss-tilan käyttö ja merkitys on epäselvä väestönsuoja-asioiden siirryttyä lainsäädännöllä (pelastuslaki 379/2011) kunnilta pelastustoimen vastuulle

Onnistumisia/ myönteistä palautetta

1. Ulkoliikuntapaikkojen monipuolistaminen

Kaupungin toimesta keväällä valmistui Leijonapuiston kupeeseen monipuolinen ja houkutteleva ”pump - track skeittirata”, joka sai heti erittäin suuren suosion lasten ja nuorten keskuudessa. Sama koskee syksyllä avattua frisbeegolfrataa Sorvakossa, jota on päästy testaamaan ja todettu erittäin laadukkaaksi, monipuoliseksi ja maastoon soveltuvaksi.

Lisäksi Sorvakon rantapuistoon avattiin yksityisen yrittäjän toimesta kaksi padelkenttää. Uusi mailapeli sai innostuneen vastaanoton. Se, miksi kenttä rakennettiin paraatipaikalle keskelle puistoa, herätti hämmennys.

Kaupunginpuutarhuri sekä puisto-osaston työnjohtaja ovat tiimillään onnistuneet vihertämään ja edelleen kaunistamaan kaupunkia ja ovat tarttuneet innostuneesti myös uusiin kohteisiin. Esimerkkinä viime keväänä Kansalliset Seniorit ry:n aloitteesta perustettu kirsikkapuisto Rantakadun ja Vekarantien kulmaukseen, jonka istutuksista ja hoidosta he ovat vastanneet.

2. Asukasluku

Asukasluku kääntyi monen vuoden laskun jälkeen kasvuun. Lisäystä oli 85 henkilöä. Kasvu perustui positiiviseen nettomuuttoon. Luonnollinen väestönkasvu oli negatiivista. Syntyneiden lasten määrä 110 oli kuitenkin vuoden 2020 tasolla ja huomattavasti monia edeltäneitä vuosia 2017- 2019 korkeampi.

3.Uudenkaupungin rauhasta 300 vuotta

Juhlavuoden kunniaksi perustettiin Uudenkaupungin rauhanpalkinto. Ensimmäiset palkinnot jaettiin 30.8.2021. Korkeatasoisia juhlatapahtumia oli valmisteltu runsaasti. Koronarajoitusten takia osa tilaisuuksista jouduttiin valitettavasti perumaan tai toteutettiin rajoitettuna.

4.Lapset ja nuoret

Suomen harrastamisen malli käynnistettiin. Tavoitteena on saada vähintään yksi harrastus jokaiselle lapselle.

Opetus- ja kasvatustalouksissa on toteutettu moniammatillisen työn mallia hyvällä menestyksellä lasten ja nuorten ongelmia ratkottaessa. Malli on herättänyt muissakin kunnissa suurta mielenkiintoa ja positiivista huomiota. Opetus- ja kasvatustaloukset onnistui jälleen saamaan runsaasti hankerahoitusta, jonka avulla palveluja voitiin parantaa kiitettävästi. Toimintavuonna hankkeita pystyttiin käynnistämään noin 700.000 eurolla.

5.Henkilöstö

Koronapandemian jatkuessa etä- ja hybridityöskentely ja digitaaliset työvälineet tulivat osaksi työntekoa. Näistä uusista haasteista kuitenkin henkilökunta on selvinnyt hyvin ja palvelut on pystytty tuottamaan kuntalaisille. Erityinen kiitos ICT – palveluille, jotka loivat nopeasti valmiudet toimintaan.

Raportointihanke Helmi on otettu käyttöön työkuormituksen ja sairauspoissaolojen seurantaan. Robotti seuraa tilannetta ja raportoi jo ennen vuoden loppua tilanteen, jotta siihen voidaan reagoida.

6. TOIMENPIDE-EHDOTUKSET

Tarkastuslautakunta saattaa arviointinsa tulokset ja huomiot kaupunginvaltuuston tiedoksi ja käsiteltäväksi.

Erityisesti lautakunta korostaa ja toivoo kaupunginhallituksen ottavan huomioon toiminnassaan asukasnäkökulman ja toimivan vuoropuhelun aikaansaamiseksi kaupunkilaisten ja hallinnon välillä. Sitä edesauttaisi viestintäohjeiden laatiminen sekä virkamiesjohdon jalkautuminen Mörnestä kaupunkilaisten pariin.

Kaupungin peruskorjauskohteiden jo vuosia jatkuneiden, toistuvien viivästysten ja kustannusarvioiden ylitysten osalta kaupunginhallituksen on syytä selvittää – tarvittaessa ulkopuolisin konsulttivoimin – onko kyse johtamisen tai teknisen sektorin organisoinnin ongelmista vai siitä, että kaupunkisuunnittelun resurssit ovat alimitoitettut.

7. ALLEKIRJOITUKSET

31.5.2022

Tarmo Kangas

Mauri Pietilä

Matti Ankelo

Veera Kaitanen

Eija Maikola

Mikko Saari

Päivi Sandell